

[Poul Møller.]

lede skattebyrde i Danmark er steget fra 8.000 mill. kr. til 15.500 mill. kr., altså med 7.500 mill. kr., nær ved en fordobling, og det skal nok vise sig at blive en fordobling, inden 1964-65 er afsluttet. Jeg synes, at dette fortæller en hel del om, hvordan skattebyrden er vokset enormt i de sidste par år, i den sidste korte årrække.

Der er også i den økonomiske årsoversigt en opstilling, hvoraf vi kan se, hvad denne stigning udgør i procenter af nationalindkomsten. Det er jo såre ofte sagt, at det afgørende ikke er de enkelte tal i denne forbindelse, men de relative tal: hvordan forholder disse tal sig til befolkningens indkomster? Der ser vi, at de samlede skatter og afgifter i 1957-58 udgjorde 26,9 pct. af nationalindkomsten, medens de nu i 1963-64, altså ikke det kommende finansår, men det vi går ud af, er steget til 31,4 pct. som ofte nævnt under debatten i dag — fra 26,9 pct. til 31,4 pct. i årene 1957-58 til 1963-64, altså på 6-7 finansår.

Fortsetter denne udvikling, kan vi vel se, at der må komme et tidspunkt, hvor statens ekspansion, den offentlige ekspansion, overstiger befolkningens mulighed for at betale den. Så kan man tænke over, således som det er omtalt i dag, at et tidligere medlem af det høje ting hr. Bertel Dahlgaard allerede i 1953 udtalte sig om, hvor det farlige punkt er. Jeg forstod, at den højtærede finansminister ikke var helt sikker på, om hr. Bertel Dahlgaard havde udtalt sig som omtalt, idet ministeren sagde: skulle have udtalt; det var et konjunktiv, der gav et vist forbehold. Ministeren var ikke helt sikker på, at hr. Bertel Dahlgaard havde sagt det, men jeg kan henvise til Folketingstidende 1953-54, sp. 1500, hvor hr. Bertel Dahlgaard udtalte sig om, hvor stor en del af nationalindkomsten det offentlige skal lægge beslag på. Jeg tillader mig at citere:

„Jeg er tilbøjelig til at tro, at dette farlige punkt ligger allerede før de 25 pct.“

Nu blev hr. Bertel Dahlgaard jo økonomiminister. Procenten kom op over 25, medens han var økonomiminister, og da den nærmede sig de 30 steg han af. Det var der måske ikke noget at sige til, for så var det jo ved at være næsten hyperfarligt at

leve i landet. Hr. Bertel Dahlgaard pegede på, at der måtte være et vist forhold, og deri har han ret, et vist forhold, som man må prøve på at respektere, mellem det, det offentlige tager af de samlede indkomster, og det, man overlader til borgerne.

Det er også en af de betragtninger, der har været fremme til forsvar for det tunge skattetryk, at det afgørende er, at borgerne også stadig væk har en væsentlig del af indkomststigningen tilovers, at borgerne også bliver rigere og rigere, så gør det ikke noget, at staten også bliver rigere og kan sætte noget i værk. Jeg ser i denne forbindelse bort fra arbejdskraftproblemet, som naturligvis er et meget ømtåligt spørgsmål for en sådan økonomisk politik, der driver den offentlige foretagsomhed frem.

Hvad angår årene 1962-63 og 1963-64, de to sidste finansår, så lad os prøve et ganske kort øjeblik at skønne over, hvordan det er gået med forholdet i indkomststigningen, hvad borgerne har fået lov at have, og hvad det offentlige har taget. Stadig efter den økonomiske årsoversigt steg fra 1962-63 til 1963-64, altså inden for ét år, den nationale indkomst med 2.624 mill. kr., men de offentlige driftsindtægter, skatterne og afgifterne, steg med 1.655 mill. kr. Altså, af de 2.600 mill. kr., som befolkningen slæbte mere ind, tog stat og kommune sig af 1.600 mill. kr., hvortil kommer den bundne opsparing, som man opkrævede i 1963-64, og som ikke er taget med i denne tabel. Her ser vi, at statens ekspansion er ved at nærme sig det punkt, hvor man må skønne over, om borgernes initiativ, om den drift, den opstigningsdrift eller fremdrift, der skal være hos borgerne, ikke kan blive mast og lammert, om vi ikke her er ved det farlige punkt, nemlig det, hvor det offentlige beslæglægger en for stor del af indkomststigningen. Det er i og for sig mere væsentligt, end hvor stor procenten er i forhold til den samlede nationalindkomst. For i det øjeblik man af 2.600 mill. kr. kun overlader borgerne de 800 mill. kr. til at forøge deres eget forbrug, deres egen opsparing, så er man efter min opfattelse temmelig nær ved et farligt punkt.

I hvert fald understreger det nødvendigheden af — og det er det, jeg gerne vil sige på mit partis vegne i dag — at finde frem